

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Videkbe postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dező-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 96. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 április 28.

Az eperjesi püspök a fronton.

Budapest, április 27. (Saját tud.) Novák István dr eperjesi püspök Tapolyengyelben a front mögött meglátogatta a harcoló csapatokat és megáldotta őket.

Az oroszok megszüntették támadásaikat.

Budapest, április 27. (Hivatalos) Az egész harcvonalon sehhol sem történt különös esemény. Az egyes terepszakaszokon heves ágyuharc volt. A Kárpátokban az oroszok veszteségteljes támadásaikat az uzsoki szoros mentén és a keletre csatlakozó arevonalon lévő állásaink ellen egyelőre ismét megszüntették. (Höfer.)

Lelőtt orosz repülőgép.

Budapest, április 27. (Saját tud.) Eperjesről jelentik, hogy Szobos község mellett tüzérségünk egy orosz repülőgépet leszállásra kényszerített. A benne ülő négy aviatikus közül három meghalt, a negyediket sikerült élve elfogni.

Tüzérpárbaj Szerbiával.

Nis, április 27. A Havas-ügynökség jelentése szerint április 17-én az osztrák-magyar csapatok Adakalé szigete közelében hatalmas ágyuzásba kezdtek, amit a szerb ütegek Tekia magasságából viszonztak. A szerb ütegeket sikerült elhallgattatni.

A trónörökös a Ház elnökéhez.

Budapest, április 27. (Saját tud.) A trónörökös Beöthy Pál házelnöknek magyarálatul táviratozott katonai kitüntetése alkalmából. A távirat következő: „Fogadja szép kitüntetéséhez igaz szívből jövő szerencsekívánataimat.”

Városégés.

Budapest, április 27. Skierniewice-ben a Vörös-Kereszt kórházban tűz ütött ki, amely gyorsan az egész városra kiterjedt. A város háromnegyed része leégett. (M. T. I.)

Török győzelem a Dardanelláknál.

Budapest, április 27. A török főhadiszállás jelenti:

Április 25-én hadihajók védelme alatt Gallipoli nyugati partjának négy pontján az entente megkísérelte a partraszállást. A Sighindere torkolatánál. Kaba-tebetől és Tekkeburuntól nyugatra és Kumereje mellett, Tekkénél partraszállott csa-

patokat a török szuronyroham a tengerbe dobta. Az Ari-burunnál partraszállt csapatok, amikor elő akartak nyomulni, kénytelenek voltak csapataink ellentámadásának engedni. Csapataink partra vetették őket s ezeknek egy része tegnap éjjel hajójára menekült.

Az egész fronton sikerrel támadtunk. Tegnap a flotta át akarta törni a tengerszorosot, de tüzelésünkre visszavonult. Egy torpedónaszád elsü-

lyedt, egy pedig megsérült. (Mineln. sajtóoszt.)

Hollandia a békéért.

Amsterdam, ápr. 27. Dr Nolens kath. képviselő, a németalföldi kormány megbízásából Rómába utazott, hogy előkészítse Hollandia vatikáni képviselőének felállítását. Dr Nolens utazásáról félhivatalosan a következőket jelentik:

— Dr Nolens római utjának az a feladata, hogy tájékoztassa a kormányt, amennyire lehetséges, a Vatikánnak ama kísérleteiről, hogy adott időben helyreállítsa a békét. Emlékezhettek arra, hogy Vilma királynő néhány héttel ezelőtt hivatalosan kijelentette, hogy a béke helyreállítása a legőszintébb kívánsága.

Az orosz tüzérség meggyengült.

Bécs, április 27. A harcterről érkezett hírek mind megerősítik azt a már konstátált körülményt, hogy az orosz tüzérség, mely a háboru elején egyenesen kitűnő volt, lényegesen rosszabb lett. Főerősségük volt mindig az ellenséges cél kitűnő megfigyelése s az ütegek gyors belövése. Alig jelentünk meg valahol fedezetlenül, már percek múlva ott voltak az orosz lövedékek. Kiváló megfigyelőik előtt a legparányibb cél sem maradt észrevétlenül, s a legkisebb ok elég volt arra, hogy töméntelen municiót pazaroljanak rá.

Az utolsó hónapokban ez egészen megváltozott. A municióban még mindig nem tapasztalhatni hiányt, bár a hadjárat elején biztosra vették mindenfelé, hogy az oroszok hallatlan lövedék-pazarlásnak a készlet teljes kimerülése lesz a következése. Egész mostanig azonban az oroszok mindig pótolni tudták gyorsan a munició szükségletüket. Eleinte rossz volt az anyaguk is és főleg a gránátok gyakran nem explodáltak.

Most ez megváltozott. A lövedékek már jók, de az orosz tüzérség munkájára nem ismerne rá, aki hónapok óta nem látta. A dolognak egyszerű a magyarázata: a tüzértisztek és a kezelőlegénység pótlása nem jó. A tüzérséget nem lehet három-négy hét alatt kiképezni. A műszaki csapatok számára a csekély intelligenciájú orosz népből kevés megfelelő ujoncot találni, de a tisztek is elfogytak, úgy, hogy most az orosz tüzérek egyenesen mulatságosan lövöldöznek össze-vissza. Sokszor megtörténik, hogy egy üteg két lövést lead egy célra, a következő kettőt már hatszáz lépéssel távolabbra lövi. Ezután a lövirányt negyvenöt fokkal megváltoztatják s egész másfelé lönek, hogy öt perc múlva ismét új dombot borítsanak el gránátjaikkal és srappeljeikkel. Ez már nem az ellenséges területnek lövedékekkel való beszőrése, hanem oktalanság és tapasztalatlanság.

Orosz jelentések Przemyslról.

Bern, április 27. A Novoje Vremje munkatársa Przemyslról írott tudósításában megjegyzi, hogy Przemysl polgári lakossága az oroszokkal szemben udvariasan, de rendkívül hidegen viselkedik. Ugyancsak megjegyzi, hogy a várvédő sereg mindent elpusztított, ami az oroszok szempontjából katonailag értékes lehetett volna. Még az automobil-motorokat is elpusztították. Igen kellemetlenül hatott az oroszokra a leMBERGRÁKÓI vasúti hid felrobbantása.

Tüzérségi harc Észak-Sáros-megyében.

Budapest, április 27. (Saját tud. távirata.)

Éjszaka a biharó-zborói fronton tüzharc folyt.

A Ház a mandátumok meghosszabbításáról.

A képviselőház ülése.

Budapest, apr. 27.

A Ház ülése előtt Tisza tanácskozott az ellenzék vezéreivel a mandátumok meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatról. Az ellenzék azt kívánta volna, hogy a meghosszabbítás csak meghatározott időre és meghatározott munkakörre korlátoztassék. A miniszterelnök csak az első kívánságot méltányolta.

A képviselőház ülését Beöthy Pál elnök nyitotta meg. A Ház a népfelkelti javaslatot harmadszori olvasásban elfogadta.

Következett a mandátumok meghosszabbításáról szóló javaslat, melyet Rakovszky Iván adott elő.

Apponyi Albert gróf kifejtette aggályait a javaslat ellen. Szerinte ez a legkényesebb alkotmányjogi probléma, politikai nonszensz. Megszavazza mégis a javaslatot azzal a hozzáadással, hogy a választásokat a kormány a

békekötés után hat hónappal okvetlen rendelje el.

Apponyi Albert gróf után

Tisza István szólalt fel. A kormány átérzi a kérdés nehézségét. Elismeri a súlyos alkotmányjogi aggályokat, de nem lehet választani, mert a nép egyrésze nem szavazhat. Hozzárul, hogy a javaslat indító okai ünnepiesen törvénybe iktassanak, de nem járul hozzá, a meghosszabbított törvényhozás működésének szabályozásához. Az állam bizonytalan időre nem foszthatja meg magát szabad akaratának nyilvánításától.

Tisza hozzájárulása után a Ház a szakaszt Apponyi módosításával elfogadta. Ezzel a javaslatot részleteiben letárgyalták.

A részleteknél Batthyány Tivadar, Vázsonyi Vilmos, Apponyi Albert és Urmánczy Nándor szólaltak fel.

Két óras szünet után a törvényhatósági választásokról szóló javaslatot tárgyalták.

Sághy függetlenségi párti képviselő a párt megbízásából a javaslat tárgyalásának elhalasztását kívánja.

Polónyi Géza két óras beszédében a főváros botrányos adminisztrációjával foglalkozik. Springer Ferenc, Vázsonyi Vilmos és Mezössy Béla beszédjükben védtek a fővárost. A vitát félbeszakították, s a belügyminiszter beszédét holnapra halasztotta.

Ezután megszavazták Khuen-Héderváry gróf indítványát, miszerint az ülések tisztól háromig tartassanak. Holnap tíz interpelláció lesz.

Rakovszky István ma a Ház indítványkönyvébe javaslatot jegyzett be, hogy a választójogot a haretőren levők honpolgárok valamennyire terjesszék ki.

A Ház ülése nyolc órakor ért véget.

x Kőhögés, hurut, rekedtség
lens használjon hurut szeletkét ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

Bevonulási hirdetmény.

A népfelkeltésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. törvényeikk alapján történt általános behívása folytán azok az 1891. és 1895. évben született népfelkeltésre kötelezett egyének, kik az 1915. évi február hó 18 tól március hó 24 ig terjedő időben megtartott népfelkeltési bemutató szemlén vagy a későbbi utóbemutató szemlén népfelkeltési fegyveres szolgálatra alkalmasságuk találtattak, 1915. évi május hó 15-én amennyiben névszerint fölmentve nincsenek — a népfelkeltési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvédkiegészítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkeltési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Ezen rendelkezés a cs. kir. osztrák népfelkeltési illetőleg Bosznia Hercegovinában a második tartalék behívása folytán kiterjed mindazon 1891. és 1895. évi születésű osztrák állampolgárokra, illetőleg bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyénekre is, kik a magyar szent korona országai területén a fent megjelölt időközben a népfelkeltési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtak.

Az Ausztriában tartott népfelkeltési szemlén alkalmasnak talált, de jelenleg itt tartózkodó 1896., 1895. és 1891. évi születésű népfelkeltésre kötelezett osztrák állampolgárok azonban azonnal tartoznak bevonulni.

Mindazon magyar honosságu egyének, akik önkéntes belépés folytán a cs. és kir. közös hadseregbe vagy a honvédségbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. évi május hó 15-én bevonulni kötelesek.

Ezenkívül behivatnak ugyancsak 1915. évi május 15 ére népfelkeltési tényleges szolgálatra a tartózkodási hely szerinti honvédkiegészítő parancsnoksághoz mindazon — eredetileg a hadsereghez illetőleg honvédséghez beosztott — magyar honosságu népfelkeltésre kötelezett póttartalékosok, akik katonai kiképzés céljából szolgálat kötelezettségük ideje alatt nem hivattak be és így katonailag kiképezve nincsenek; továbbá azon bármely felekezethez tartozó népfelkeltésre kötelezett felszentelt papok (fö-

TISZTJEINK.

— Egy lovastiszt, hősi halála. —

A számos férfi közül, a kik Magyarországon és Ausztriában a hadüzenet hírére önként ajánlották fel szolgálataikat a hazának, az első egyike volt Skrbensky Antal báró. Jóllehet már 53 éves volt, apa és nagypapa, azonnal jelentkezett, mint főhadnagy ezredénél, a kettős ulánusoknál s igazi lovastiszt gyanánt merészen és példásan harcolt minden ütközetben, első volt a csataterén s utolsóként hagyta el azt. Oly lendülettel, mely meghazudtolta éveinek számát, minden rohamban legelől vágott s midőn augusztus 23 án a makedóniai támadásnál a kozákok áttörhetlen tulerővel vették körül hősi csapatát legénységének maradványát lelkes szóval tüzelve összeszedte s mivel a több, mint tízszeres tulerő a sikeres áttörést lehetetlenné tette, emlékezetes példát adott arról, mily hősi módon tud meghalni egy lovastiszt. Egy fához támaszkodva fedezék gyanánt, egyedül ötven ember ellen, három kozákot lelőtt s kardjával vadul nekivágott a lándzsás lovasoknak, ügyet se vetve a felszólításra, hogy adja meg magát. Minden oldalról körülvéve rendületlen küzdött, míg végül a vitéz férfiú, a kit az oroszok nem, csak a halál tudott legyőzni, holtan rogyott össze. A hadiékítményes katonai érdemkereszt, melyet neki adományoztak, nem ekesítette többé a vitéz tiszt mellét, de megtisztelte emlékét, mely a 2 ik ulánus ezred s a ma-

gyar és osztrák hadsereg történetében felejtetetlen marad.

Wünsch Hugó százados.

Az oroszok vakondok művészetével szemben, hogy magukat a lehető legbiztosabban elássák és elsáncolják a mi csapataink szabad, férfiasan hősiesség haremódora száz és száz esetben sikeresen érvényesült. Vér és akaratérő még mindig csak több, mint vas és drót s ha egy bátor tisztünk úgy érezte, hogy egy magaslatot el kell venni az ellenségtől, akkor ment a roham dróti akadályon, aknákon keresztül. De különösen érdemteljes a vezető sikere akkor, ha valamely támadásnál sikerül neki az összes sáncokat és akadályokat „csekély veszteséggel” megsemmisítenie. Így járt el Wünsch Hugó, a tiroli császárvadászok második ezredének századosa: midőn Hulee mellett látta, hogy az ellenség erősen elsáncolta magát, bevárta az éjt s akkor kezdett támadást az alárendelt, jobb szárnyat képező századdal egy orosz ütég ellen, mely már az egész napon át kellemetlenkedett csapatainknak. Előrelátóan és ügyesen csoportosította embereit, de midőn rohamra került a sor, éppoly tüzzel és lendülettel vezényelte azt. Egy ugrással törtek előre az alkonyatban a császárvadászok, de bármily fürgék voltak is, az ellenség észrevette őket. Tüzelni kezdett, ám a meglepetés miatt az oroszok szerencsére rosszul lőttek. A puskák mellé bugó lövedékeivel csakhamar csatlakozott az ütég is. De a császárvadászok már a

torlaszoknál vannak, a karók és hálók szétrepülnek s mielőtt a legénység menekülhetne, benyomulnak az ütég állásába. Négy ágyut zsákmányolnak, három tisztet és 39 embert foglyul ejtenek, s a mindennél fontosabb, elfoglalták azt az állást, amelyből az egész terepet tűz alatt tartották. E vakmerő roham ügyes vezetője a hadiékítményes harmadosztályú vaskorona rendet kapta jutalmul.

Visszavert orosz lovastámadás.

A Wszawa magaslatra intézett támadásnál Hayek Ottó a 21 ik gyalogezred főhadnagya századával erős ellenséges tűzben rendíthetetlenül nyomult előre. Ekkor hirtelen egy erdőből még 150 orosz lovas is teljes vágatásban katonáink ellen tör. Ezek hirtelen nem is tudják, melyik ellenfél ellen védekezzenek. De Hayek főhadnagy gyorsan előre ugrik, felkap egy puskát s egy lovas már kirepül a nyeregéből. A bátor tiszt példája jó hatással van a katonákra, az összes puskák esattannak, ropognak, husz-harminc orosz felbukik, a lovak megbokrosodnak s az oroszokat visszagaradják az oltalmat nyújtó erdőbe, amelyből kitértak volt. Hogy ezt a heves és veszélyes támadást, az ellenségek súlyos veszteségeket okozva visszavertük, az első sorban Hayek főhadnagy érdeme, aki tudta, hogy ilyen percben példa többet ér a parancsnál; viselkedése a katonai érdeméremmel az érdemkereszt szalagján jutalmaztatott.

avatott lelkészek), akik volt hivatásukat bármelyől nem folytatják.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg alsó és felső ruhát, felső posztó kabátot és erős lábbelit, de mi denesetre evőeszközt, evőeszeszt és 2 napi élelmet hozzanak magukkal.

Ezen ruházati és felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálatban használhatóknak minősítettek, értékük szerint meg fogják téríteni.

A bevonulás alkalmával a népfelkeltési lap (igazolványi könyv) birtokosa a vasutakon harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik ez a népfelkeltési igazolványi lap (igazolványi könyv) azonban a vasuti-, gőzhajó állomáson jóval a vonat

vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azon behívott népfelkeltésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetetik elős a katonai behívás iránt tanúsított engedelmesség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4 § a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

A magyar királyi honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfelkeltésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapattestet maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapattesthez kérheti felvételét, a hová mint népfelkeltésre kötelezett becsatolását nyerte.

Kelt, 1915. évi április havában.

Kappel György főhadnagy öngyilkossága.

— Saját tudósítónktól. —

Az antik sorstragédiák hideg lehelete csapta meg lelkünket annak a megdöbbentően szomorú és mélységes részvétet keltő hírnek hallatára, amely tegnap a kora reggeli órákban járta be a várost és amely egy társadalmilag nagyon becsült embernek véget teljes cselekedetéről szólt.

Kappel György főhadnagy tegnap reggel fél 8 órakor önkézüleg vetett véget életének. Szíven lőtte magát és pár pernyi kilódás után kiszenvedett.

A város egyik általánosan ismert és végtelenül szimpatikus egyénisége volt Kappel György. Fiatal korában tényleges katonatiszt volt; a vadászoknál szolgált, majd hadaprúdiskolai tanár lett. Itt kedvelte meg a tanári pályát, úgy hogy kilépett a katonaságtól, megnősült és állami tanári szolgálatba lépett. Főhadnagyi rangját azonban tartalékban mindvégig megtartotta. Mintegy 30 esztendeje lakott városunkban, ahova, mint főreáliskola tanára került, ahol a legnagyobb eredménnyel és tanítványainak meleg szeretetétől övezve tanította a fizikát és a matematikát.

Szigoru, de igazságos és növendékeit szerető tanár volt. Megértette a diáklélek minden fiatalos vonását s ártatlan diákcsínyek sohasem hozták ki szinte közmondásos nyugalomból. Akiben szorgalmat, tehetséget talált, azzal különös szeretettel foglalkozott. Ha hibát talált, kellő szigorral lépett föl, de volt érzéke a humor iránt is. Olyan egyéniség volt, a ki valósággal rászületett a tanári pályára. Nemzedékeket nevelt föl s most volt tanítványai igaz, mély részvéttel állják körül tragikus véget ért tanáruk ravatalát.

A Lukács György utca 42. száma alatt lakott családjával. Három fia és egy leánya van. Az egyik fia honvédtüzér főhadnagy, a másik okleveles tanár, a harmadik egyetem hallgató. Jelenleg mind a három fia a szomorú és fájdalmas esetről mit sem tudva a harterén van. Azonkívül egy leánya is van a szerencsétlen véget ért tanárnak. Igen visszavonult, boldog családi életet élt Kappel György. Lefoglalta egész életét a tanári munkássága és ami még ezentul megmaradt, azt rendszeren családjá körében töltötte. Ritkán lehetett nyilvános helyen látni. Legnagyobb élvezete volt a séta. Minden nap feltűnt szikár alakja Lukács György utcán, amint rendszer estétáira indult.

A háború kitörésekor neki is be kellett

vonulni. A csapatkórház gazdasági tisztje lett. Katona éveit a vadászoknál töltötte el és mint vadászfőhadnagy vezette a kórház gazdasági ügyeit. A gazdasági ügyek vezetése igen sok terhet rótt a 62 éves főhadnagy vállaira, akit igen megviselt a nagy munka úgy, hogy a déleleg tartású katona az utóbbi időben megtört.

Az olyan kellemetlen és szenzációs meglepetésekkel rendelkező Strasser-ügy nagyon felzaklatta az öreg ur idegeit, jóllehet mindig a legkorrektebbül járt el, mégis azok a zaklatások, amelyek az egész kórházat állandó feszültségben tartották, nagyon leverőleg hatottak rá.

Nem csoda, ha a megfeszített munka, a katonai kórházban az utóbbi napokban történt és az ő egyenes lelkét rendkívül bántó események lelki egyensúlyát megbontották.

Legjobb ferrásból vett értesüléseink szerint Kappel György főhadnagy öngyilkossága csak erre vezethető vissza. Az ő tiszta jelleméhez, feltétlen becsületességéhez soha a gyanunak még csak árnyéka sem férköztött és nem is férközhetik most sem.

Az öngyilkosság.

Tegnapelőtt este a napi munkája után hazament és családjá körében töltötte el az időt. Már ekkor igen kedvetlen volt és régi gyomorbetegségről panaszkodott.

Vacsora alkalmával csupán egy kanál levest evett, kilenc óra tájt elbueszott feleségétől és leányától, azután a szobájába ment lefeküdni. Senki sem gondolta volna, hogy milyen tervvel foglalkozik az öreg ur.

Tegnap reggel fél 8 órakor erős dörrenés hallatszott a főhadnagy szobája felől. A felesége és leánya berohantak az öreg ur szobájába és ott találták alélva a főhadnagyot a kanapén.

A szíve fölött a vér még lassan esorgott, mellette feküdt a földön a revolver, amellyel szíven lőtte magát.

Leirhatatlan az a kétségbeesés, amely a látványra erőt vett a már haldokló főhadnagy hozzátartozóin.

A rémület és a fájdalom szörnyű pererei után orvosért küldöttek. A csapatkórházból meg is jelent dr. Major László orvos, Vadász Gusztáv kíséretében. Azonban fölösleges volt már minden orvosi segély. A főhadnagy rövid ideig tartó agonizálás után meghalt.

A holttestet a bizottság a csapatkórházba szállította és a szomorú esetről jegyzőkönyvet vett fel.

Két levelet hagyott hátra az öngyilkos Kappel György. Az egyik a feleségének szólt.

Kedves Feleségem!

Becsáss meg tettemért. Nem bírtam tovább élni. Nem tudtam elviselni, hogy a gyanunak legkisebb árnyéka férjen hozzám.

Isten veled.

A másik levélben, amelyet a katonai bizottság vitt magával, azt írja, hogy nagyon megviselték idegét a fáradalmak, a hivatali ügyekből kifolyó munkák. Különben hivatalában minden rendben van. A kasszából nem hiányzik egy krajcár sem.

Látogatás az özvegnél.

Tudósítónk felkereste a tegnapi nap folyamán az öngyilkos főhadnagy gyászbarabolt és megtört özvegyét, aki a következőképpen nyilatkozott:

— Borzasztó fájdalmasan érintett leánnyommal együtt ez a végzetes öngyilkosság, hiszen szegény fiaim nincsenek idehaza és a mi vállainkra szakadt minden szomorúság.

Magam sem tudom megmagyarázni szegény férjem e tettét, de az a sok szenvedés, amely régi gyomorbetegsége miatt kinozta, hozzájárult elhatározásához.

Azonkívül a sok munka, amelynek egész tömege foglalta le ugyszólván egész napját, továbbá az a körülmény, hogy nagyobbik fiunkról már régóta nem tudunk semmi hírt, táplálhatta lelkében az öngyilkosság gondolatát.

Tegnap este is feltűnően ideges volt. Meglátszott rajta, hogy szenved. Nagyon panaszkodott betegsége miatt, amely tegnap este ismét erőt vett rajta.

Emlegette a vacsora közben, mielőtt aludni ment volna, a nagyobbik fiut is és attól félt, hogy még valami baj érte.

Az éjszakát is igen nyugtalanul töltötte el. Csak hajnal felé tudott elaludni. Képzhető milyen szörnyű volt az a meglepetés, mikor szegény férjemet átlőtt szívvvel, haldokolva találtam a szobájában.

Egyáltalában egyetlen egy szóval sem árulta el, hogy minő szándékkal foglalkozik. A múlt héten volt a nevenapja és ekkor a csapatkórház tisztikara gyönyörű virágcsokorral lepte meg. Eléggő derűs és vidám volt akkoriban. Mondotta, hogy nemsokára lemond a hivataláról, amely tulságos terheket jelent a számára és amely teljesen megtöri fizikumát. Barátai és az orvos is tanácsolták neki, hogy ne dolgozza agyon magát. Az egész város jól ismeri az ő jellemzőségeit és kiváló becsületességét, de a Strasser-féle ügy folyamán felmerült zaklatások az ő túlérzékeny kedélyét és intaktságát depimálólág érintették. Ámbár a gyanu legkisebb árnyéka sem merült fel veleszemben, mégis a tulfeszített munka, a megrongált idegek a sok szenvedést okozó betegsége adták kezébe az életét kioltó fegyvert.

Az öngyilkos főhadnagy temetése katonai pompával csütörtök délután 3 órakor megy végbe a csapatkórházból.

A családi gyászjelentés a következőleg szól:

Kappel Györgyné Ujhegyi Ilona, úgy a saját, mint gyermekei György honvédtüzér főhadnagy, Gyula főreáliskolai tanár, Sán-

dor tartalékos zászlós és Lotti, valamint az egész rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a legjobb férj és szerető gondos apa Kappel György főreáliskolai tanár, szolgálaton kívüli vadászfőhadnagy folyó évi április hó 27 én reggel 7 és fél óraker életének 61 ik, felette boldog házasságának 28 ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Drága halottunk hült tetemei e hó 29 én délután 3 óraker a helybeli csapakórház halottas házából, az evangélikus egyház szertartása szerint fognak az olasz sírkertben lévő családi sírban örök nyugalomra helyeztetni. Nagyvárad, 1915. április 27. Baka és áldás drága emlékére!

Szent László király ünnepe.

Nevezetes és méltóságos ünnepe lesz május 2 ikán Nagyvárad városának: Szent László király ünnepe. Azt a királyt ünnepeljük e napon, akiben a legmagasztosabb erények testesültek meg, a vallásosság és a hazafiság. Már a jámbor himnusz költő is azt írja róla, hogy „Szűz Máriának választott vitéze” és „Magyarországnak édes oltalma.” Nincs a magyar szentek sorában nála népszerűbb alak s különösen nekünk az, mint Nagyváradnak és a nagyváradi püspökségnek alapítója.

Különösen érdekes az ünnep, mivel most üli meg Nagyvárad városa másodszer Szent László ünnepét azon a napon, amelyre az apostoli szentszék áthelyezte: husvét után 4 ik vasárnapra.

Az idén is fényes ünnepélyt rendez ez alkalommal a nagyváradi Katholikus Kör, mely méltán sorakozik az eddigi méltóságos ünnepségekhez.

Az ünnepély lefolyása a következő lesz:

I. A székesegyházban. Délelőtt 9 óraker gróf Széchényi Miklós megyés püspök ünnepélyes szent misét, dr Némethy Gyula tb kanonok theol. tanár szent beszédet mond. Ez alkalommal a Kath. Kör tagjai a Szent László király ereklyéjével tartandó ünnepélyes körmenetben a hívek között testületileg vesznek részt. Szent mise alatt a Kör tagjai a hívekkel együtt a teljes bucsuval egybekötött szent áldozáshoz járulhatnak.

A hívek a székesegyházi ünnepélyhez körmenetben vonulnak ki, mely a Szent László templomból egynegyed 9 óraker, az olasz plebánia templomból fél 9 óraker indul a székesegyházba s innen ünnepi istentisztelet után vissza a pleb. templomokba. E körmeneten is a Kör tagjai a hívek között részt vesznek.

II. Este 6 óraker

háborus ünnepély

a Kath. Kör Szent László termében a következő műsorral:

1. Nyitány Hunyadi László operából. Előadja a m. kir. honvédszenekar.

2. Szent László és az oroszok. Ünnepi beszéd tartja dr Karácsonyi János egyházi elnök.

3. Ima jó békéért. Szövegét írta Leel-Össy Albert; Zenésítette Beleznay Antal; előadja a férfikar.

4. a) Mayer-Helmund: Varázs dal.

b) Mozart: Tavaszi dal.

c) Beleznay: Galicia véráztatta földjében. Zenekar kísérettel énekl: dr Krüger Aladárné.

5. Gyóni Géza: Csak egy éjszakára. Szavalja Szentlélek Kálmán.

6. Oelschlögel: Hárfá trio. Előadja a honvédszenekar.

7. Himnusz. Zenekar kísérettel előadja a férfikar.

A háborus ünnepélyen számozott ülőhelyért személyenkint 1 korona, állóhelyért 40 fillér díj fizetendő. A tiszta jövedelmet a

háboruban megvakult katonák segélyezésére fordítják.

Szent László ünnepét a mostani háborus időben különösen nagy becsővel kell megünnölnünk s kérnünk Szent László közbenjárását Istennél, hogy segítsen meg bennünket, nehéz viszonyok közt élő magyarokat. Hiszen a régiek is így könyörögtek bajaikban: „Isten segíts és Szent László!”

Ma délután a székesegyházban a litánia végeztével kiteszik Szent László ereklyéjét, amely 8 napig így marad az ájtatos hívek tiszteletének kitéve.

Tisztul a Kárpát-alja.

A menekültek hazatérhetnek.

Az orosz betörés a galiciaikon kívül a felsőmagyarországi községek lakosainak egy részét is földönfutóvá tette, ezrivel menekültek a muszka hordák elől szerte az országba.

Nagyváradra is jutott bőven a menekültekből, akiknek gondozását, ellátását és felügyeletét Kemény Ignác tb. alkapitányra bízták.

A galíciai menekültek, már alig néhány kivétellel, elhagyták Nagyváradot s az osztrák kormány közbelépésére Osztrák-Hradison és a körülötte levő falvakban helyeztettek el. Hogy Nagyváradon elég jól találták magukat, igazolja egy héber levelezőlap, amelyet Kemény Ignáchoz intézett Hradisból az egyik menekült. Megköszöni benne a kapitány előzékeny gondoskodását s azt írja, hogy mindég hálásan emlékezik meg Nagyváradról. Hradisban sincs rossz dolguk, de alig látnak egyebet főzeléknél; hust egyáltalán nem kapnak s kenyérből is alig jut 3—4 deka napjára.

A magyarországi menekültek száma is lassan csak kevesebb Nagyváradon. Jelenleg mintegy 150—160 személy tartózkodik itt. Nagy részük zsidó, s alig néhány keresztény van közöttük.

Ezeknek is Kemény a parancsnokuk. A kormány intézkedéséből ugyanazt a napi összeget kapják személyenkint, mint a hadba vonultak családjai részére megállapított államségély.

Az északi harctéren, a Kárpátokban Isten segítségével az oroszokat szerencsésen sikerül mind kijebb szorítani s így a menekülteknek megnyílik az alkalom, hogy régi otthonukba haza térjenek.

Erre nézve Kemény Ignác a következő értesítést adja közhírré:

A Nagyváradon tartózkodó felsőmagyarországi menekültek ezuton értesítettnek, miszerint a megyék főispánjaitól vett értesítés szerint a következő helyekre háborítatlanul visszatérhetnek lakóhelyeikre:

Mármarmaromgyébe: Petrova—Bisztra, Szaplonea, Felsőrona, Borsa, Nagyboeszkó, Alsókálfalva, Mármaros Jód, Kövesliget, Felső-Apsa, Rahó, Majszin és Felsősebes községekbe.

Sárosmegye: Bártfára.

Zemplénmegye: Nagymihályra.

Beregmege: Alsó-Verecke és Valóc községekbe.

Az utazáshoz szükséges igazolványokat a rendőrkapitányi hivatal II. emelet 10. sz. szobájában, a hazautazók átvehetik.

Kemény Ignác,
tb. rendőrkapitány.

Kolozsvár a pénzüntézet központ ellen.

Biharvármegyét is kapacitálja a szomszéd.

Az egész ország nagy örömmel fogadta a kormánynak ama nagyszabású akcióját, mely egy pénzüntézet központ megvalósítását tűzte ki célul. Az új intézményhez vérmes reményeket fűzött mindenki, annál is inkább mert különösen, a jövőre nézve ígért óriási eredményeket.

Még a kezdet stadiumában van az egész nagyszabású akció és már megjelent az első ellenzék Kolozsvár város törvényhatósága képeben.

Az ellenakcióról tudósításunk a következő:

Kolozsvár város törvényhatósága legutóbb tartott ülésén kimondta, hogy állást foglal a kormánynak a pénzüntézet központ felállítása érdekében indított akció ellen. Egyelőre feliratilag arra kéri a kormányt, hogy az intézmény érdekében beadott javaslatát vonja vissza és ha mégis ragaszkodni akar hozzá, akkor legalább ne most, hanem alkalmasabb időben tárgyalassa.

Másik feliratát a képviselőházhoz intézi Kolozsvár. Ebben arra kéri a törvényhozó testületet, hogy utasítsa vissza a kormány javaslatát.

A pénzüntézet központot Kolozsvár ugy kulturális, mint nemzetgazdasági szempontokból károsnak tartja. Különösen veszélyesnek látja az intézményt azért, mert igen nagy hatalom volna a kormány kezében, mely megbénítaná a gazdasági életet és a jelenben nem jelentene mást, mint a pénzüntézetek államosítását.

Ezek mellett az ellenvetések mellett a kolozsvári törvényhatóság mást akar. Kívánatosnak tartja Kolozsvár, hogy a pénzüntézetek viszonyait demokratikus és egységes törvényekkel szabályozzák. Ezt a szabályozást azonban a háboru után kívánja megvalósítani a törvényhatóság.

A kolozsvári határozat tegnap Biharvármegye törvényhatóságához is megérkezett azzal a felkéréssel, hogy Biharvármegye is foglaljon állást a pénzüntézet központ ellen.

A rekvirált fémek átvétele.

A bizottságok működési területe.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 4611—1915. eln. sz. körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a hadicélokra igénybe vett fémek és ötvözetek átvételére Budapesten, Pozsonyban és Zágrábban egy-egy fém átvételi bizottság alakítottak.

A budapesti átvételi bizottság körlete: Abauj-Torna, Alsó Fehér, Arad, Bács-Bodrog, Baranya, Békés, Bereg, Beszterce-Naszód, Bihar, Borsod, Brassó, Csanád, Csik, Csongrád, Fehér, Fogaras, Gömör és Kishont, Hajdu, Háromszék, Heves, Hunyad, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Kis-Küküllő, Kolozs, Krassó-Szörény, Liptó, Máramaros, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Nógrád, Pest-Pilis Solt Kiskun, Sáros, Somogy Szabolcs, Szatmár, Szeged, Szepes, Szilágy, Szolnok-Doboka, Temes, Tolna, Tordaaranyos, Torontál, Udvarhely, Ugocsa, Ung, Zemplén, Zólyomvár

megyék, Arad, Baja, Budapest, Debracon, Hódmezővásárhely, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Marosvásárhely, Miskolc, Nagyváradi, Panesova, Pécs, Szabadka, Szatmárnémeti, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár, Ujvidék, Versec, Zombor törvényhatósági joggal felruházott városok s Fiume város és kerületére:

A pozsonyi átvételi bizottság körlete: Árva, Bars, Esztergom, Győr, Hont, Komárom, Moson, Nyitra, Pozsony, Sopron, Trencsén, Turóc, Vas, Veszprém, Zalavármegyék, továbbá Győr, Komárom, Pozsony Selmec és Bélabánya, Sopron törvényhatósági joggal felruházott városokra.

A zágrábi átvételi bizottság körlete pedig Horvát-Szlavon országokra terjed ki.

Az átvételi bizottságok feladata az átveendő anyagok hadicélokra való alkalmasságának megvizsgálása és alkalmasságuk esetén azok besorolása a 4600—eln. 20—b. 1915. számú rendelettel közzétett tételek alá.

Minden átvételi bizottság áll: a törvényhatóság egy tisztviselőjéből mint elnökből, a katonai igazgatás egy képviselőjéből és a pénzügyi hatóság egy képviselőjéből.

Az átvétel szakértő közreműködése mellett történik.

2. §. A fémek igénybevételével összefüggő kérdésekben a honvédelmi miniszter tanácsadó és közvetítő közegéül, Budapest székhellyel (kereskedelmiügyi minisztérium ipari műszaki ügyosztály) „központi fémrequisíciós bizottság” állítatik fel a mely a honvédelmi, a hadügyi, a kereskedelmiügyi és a pénzügyminisztérium egy-egy képviselőjéből áll.

Nagyvárad, 1915. április 27.

Eleméry Ferencz,
katonai tanácsnok.

Nagyvárad férfi közönsége készséggel járul hozzá, hogy a haretéren rokkantá lett derék harcosok helyzetét megkönnyítsék. Bárminő áldozat esékély ahoz képest, amit ezek a testvéreink értünk, a mi jövő boldogságáért hoztak. Kötelességet teljesítünk, mikor adakozunk a nemes célra. A füsttelen-napot szombaton, május elsején tartják meg.

* **Kinevezés.** Szeszich Elek nagyváradi m. kir. kulturmérnököt a földmívelési miniszter kul. ufmérnökévé nevezte ki.

* **Signum laudis.** A király megparancsolta, hogy dr. Várszeghy Lajos tart. hadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék.

* **Katonai kinevezés.** Gál Sándort, a nagyváradi honvéd hadapródiskola III. ik. évfolyamát végzett növendékét zászlóssá nevezték ki.

* **Tengeri vetőmag a gazdáknak.** A miniszteri kirendeltség ez uton is értesíti azon gazdákat, kik vetőmag tengerit jegyeztek elő, hogy minden sürgetés dacára a vetőmag szállítása forgalmi viszonyok miatt késik. Nehogy a vetés halasztást szenvedjen, a kirendeltség ajánlja, hogy a vetőmagot a meglévő készletből fedezzék. A vetőmag, minthogy már rég feladatott, remélhetőleg pár nap alatt megérkezik.

* **Fényes László előadása.** Fényes László holnap délután érkezik Nagyváradra. A vasuti pályaudvaron a nagyváradi irók és hírlapírók üdvözik, akik az előadás után este 10 órakor társasvacsorát rendeznek a tiszteletére a Pannonia éttermében. Nagyvárad társadalmának színe-java, a Vörös Kereszt Egylet tagjai és a Jobbkéz-Egylet hölgyei vesznek részt a Fényes László tiszteletére rendezendő banketten. A holnapi előadásra a Sipos-féle Bémer-téri tőzsdéből már tegnap elvitték a holnap este 9 órakor kezdődő estélyi jegyeinek javarészét. A helyi irók következők: Páholy 12, páholy-ülés 3, földszinti üllőhely 2, erkély 2, állóhely 1 korona. A belépő díjakból eredő jövedelem a felülfizetésekkel együtt „Az Est” gyűjtéséhez csatolva a vak katonák segítő alapjának lesz elküldve. Fényes László előadása után „A nagy leszámolás” című a háboru szinképeit megjelenítő moziszkécsa kerül színre, melynek főszerepeit Pintér Imre, Parlagi Kornélia, Pintér Irén, Szentés János és Deli Lajosné fogják játszani. Az estély színvonalát a Scharf karmester vezénylete alatt álló kitünő honvédenekar fogja emelni a következő műsorral: 1. Csokonai nyitány. Kele Bélától. 2. Bizet. Carmen ábránd. 3. Hárfasoló. 4. Hymnusz és a Wacht am Rhein.

* **Hösi halál.** Sümeghy Ferenc főhadnagyot, a győri főreáliskola tanárát, a kárpáti haretéren április 15-én egy golyó szíven találta és meghalt. Sümeghy 1883-ban született, a gimnáziumot a jezsuitáknál végezte. Már hét éve tanár Győrött, ahol megalakította a férfiak kongregációját és a közéletben is tevékeny részt vett. Ő már a negyedik a győri főreáliskola tanárai közül, aki a haretéren elesett.

* **Mankót a katonáknak.** Mankókat vettek újból a sebesültek részére: Vucskies Julia 5 K, Grunwald Henrikné 10 K, Szeszics Elekné 5 K, özv. Óváry Lajosné 4 K. Mankókat ezentul is kapni a Vörös-Ke-

reszt Jobbkéz osztályában (Törvényték 25. ajtó) 50 fillér darabja. Reismann Mórné 10 K, Grunwald Henrikné 1 vég vásznat küldött. Mindezen adományokat hálásan köszönjük és kérjük ugy a sebesültek, mint magunk nevében a közönség további támogatását.

* **A przemysli hadifoglyok névsora utban van.** Bécsből jelentik: Az itteni hadifoglyok tudakozó iroda közli, hogy a przemysli hadifoglyok névsorát az orosz Vörös-Kereszt már elküldötte Bécsbe és a jegyzék megérkezése a legközelebbi időre várható.

* **Tizenhat évig a kórházban.** Vargha Róza előtt 1899. január elsején nyílt meg a biharmegyei közkórház kapuja. A szerencsétlen nő piromániában szenved s mint ön- és közveszélyes beteg nem engedhető szabadon. A már 16 év óta betegen fekvő Vargha Róza további ápolására Fráter Imre igazgató főorvos a minisztertől kér engedélyt.

* **Kolozsvár a galíciai menekültek ellen.** Kolozsvár törvényhatóságától tegnap érdekes határozat érkezett Biharvármegye törvényhatóságához. Az átiratban arra kéri a törvényhatóságot, hogy az osztrák menekülteket Magyarországból azonnal továbbítsák. Itt csak azok maradhassanak, akik életveszélyesen megbetegedtek, felgyógyulásuk után azonban ezek is utnak indítandók. Jellemző, hogy Kolozsvár külön kiemeli, hogy a menekültek további-tásánál az emberiségtől megengedett legnagyobb szigorral járjanak el.

* **A Vörös-Kereszt magyar virágjai.** Városunk hölgyei már régen készíttik a vörös fehér muskátit, melyeket zöld levéllel összefűzve, mint magyar virágokat (nemzeti szín és a muskátit is jellegzetes magyar virág) árulják. Május elsején készültek árusítani itt városunkban s az egész országban akkor tartanak meg, — elfoglalta e napot, így a „magyar virágok” fényes elárúsító ünnepélye május 9-re lett halasztva. Egy esokor ára 20 fillér. A rendezőség különösen nagy gonddal készül az ünnepélyre, mely festőien szép, új és meglepő lesz.

x **Kiadó lakások.** A kamara székében, (Teleky-u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

* **Kiadó kétszobás és egy szobás lakás** mellék helyiségekkel esetleg butorozva is Körözs-oldal a Bunyitai ligetnél 271 szám alatt, közel a Máv. vízházhoz.

x **Kiadó lakás.** Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellék helyiségekkel álló modern lakás május 1-re kiadó-Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

* **6 % os hadikölcsön.** A Bihar-megyei Takarékpénztár értesíti hadikölcsön jegyző t. ügyfeleit, hogy a végleges szabad címletek pénztáránál átvehetőek.

x **Kiadó lakások.** Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség szonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacs-vay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

HIREK

***

* **A pápa helyzete.** Münchenből írják: A Bayerischer Kurirnak a vatikáni körökben jártos római munkatársa egyik levelében a pápa kinos helyzetével foglalkozik. A Vatikán anyagi forrásait a háboru majdnem egészen elapasztotta s a szent atya valósággal pénzügyi gondok előtt áll. A fejtegetés így végződik: Talán a béke a római kérdésnek olyan megoldását fogja hozni, hogy a Szentszék nem lesz egyedül a hívők alamizsnáira utalva. Azt a tételt, hogy a római kérdés belső olasz ügy, ma már a pápának a nemzetközi politikában levő szerepére való tekintettel alig lehet fentartani.

* **Előkészületek a füsttelen-napra.** A rokkant katonák felsegélyezésére indított füsttelen-nap akció a közönség körében rokonszenves fogadtatásra talált. A rendezőség erősen készül, hogy minél fényesebb eredménye legyen buzgólkodásának. A gyűjtésre felkért hölgyekhez a polgármester már szétküldte a kérelmet, hogy vállalják el a közreműködést, tekintettel a magasztos célra. A hölgyek elhatározták, hogy az utcákon kitett asztalkákat, ahol a gyűjtést eszközlik, az egyes asztalkákhoz beosztott hölgyek virágokkal csinosan feldisztik. Mivel a rendőrség nem képes a negyvennél több gyűjtőhelyhez diszbe öltözött rendőrt kirendelni, felkéri a polgáröröket, hogy akik szabadidővel rendelkeznek, vegyenek részt a gyűjtésnél. A hölgyek buzgalma és fáradozása meghozza bizonyára a fényes eredményt.

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

* **Kiadó lakások.** Két szobás utca lakás elő- és fürdőszobával május 1 re kiadó. Szacsavay-utca 8 szám. Ugyanott kényelmesen bútorozott utcai szoba előszoba és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezni lehet az Ipartestület hivatalába is.

* **Három szobás utcai lakások,** a város központjában, I és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Biharmegyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

* **Kiadó** a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki-u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség, azonnal.

* **Kiadó város központján.** Üzlet-helyiségek, raktárak, műhelyek igen olcsó bérek mellett rövidebb vagy hosszabb időre. Lakások: 1, 2, 3 szobások, mellékhelyiségekkel. Cim: Hegedüs birlapirodába. Rákóczi-ut.

x **Kiadó.** Uri-utca 11 sz. a. 3 udvari nagy szoba, előszoba, fürdőszoba, mellékhelyiségektől álló modern lakás, májusra.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, miltessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerdán: Kék egér. (E. Kovács Mariska fellépte.)

Csütörtökön: Kis gróf.
Pénteken: Vörös talár. (Sik Rezsőné Kürti Margit felléptével.)

Szombaton: Faust. (Goethe tragédiája.)
Vasárnap d. u.: 25 ik jubiláris kabaré.
Vasárnap este: A tolonc.

A kék egér. Ma, szerdán este ismétli meg a színház az oly nagy sikerrel bemutatott A kék egér című bohózatot, amelynek címszerepét E. Kovács Mariska játssza.

A kis gróf. Az operette ensembled most élénken foglalkoztatják a csütörtöki előadás próbái. Csütörtökön — ugyanis — a Kis gróf kerül színpadra, amelynek szereposztása azonban annyira új, hogy a darab teljesen új betanulással kell, hogy színpadra kerüljön, ami az előadásnak kétségtelenül élénk érdekességet kölcsönöz. A címszerepét Tompa Béla fogja játszani. Rózsi szerepében azonban már Feszthy Irén fog előreláthatólag nagy sikert aratni. Görög Olga szerepe: Dorottya, ez alkalommal Lakatos Ilonkának jutott. Kocsonya: Kabos Gyula pompás szerepében az új betanulásban Farkas Pál lép fel.

A vörös talár. Míg az operette ensembled a Kis gróf próbáival van elfoglalva, addig a színház drámai együttese Brioux Vörös talárjára készül. Az előadás iránt, amelynek keretében Sik Rezsőné Kürti Margit lép hosszú idő után ismét először a színpadra, a közönség körében a legélénkebb érdeklődés nyilvánul.

Goethe Faustjának reprize. A klasszikus színpadi irodalom komoly értékeiből vette szombati műsordarabját a Szigligeti-színház, amely ez estén Goethe Faustját hozza színpadra. A klasszikus dráma már régen pihen a színpad könyvtárában és most amikor a világesemények komoly hangulata olyannyira megfinomult oka a színházi közönség is, a színház vezetősége helyes utra lépett amikor a Goethe reprizt tűzte műsorára. A dráma főszerepét Bihari Ákos (Faust), Retteghe Margit (Gretchen) és Sik Rezső (Mephistó) játsszák.

Legújabb táviratok.

Visszavert támadások nyugaton.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, április 27. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Flandriában az angolok igen nagy erővel támadtak Iperntől északkeletre lévő új hadállásaink ellen, amelyek az eddigiekhez 3-4 kilométernyi távolságban délre, az Athout majortól északra kezdődőleg az Iperncsatornánál és St. Juliennél Rabenslafel irányában vonulnak végig.

A támadások, amelyeket a német tüzéség Yperntől délkeletre részben hátba kapott, az ellenségnek szokatlanul súlyos veszteségei közt már tüzelésünkben teljesen összeomlottak.

Lizernének az ellenséges tüzéség által teljesen összelőtt házait a múlt éjjel kiirtottuk. Az ezektől közvetlenül keletre, a csatorná balpartján fekvő hidfőt még tartjuk.

Az Ypern melletti eddigi harcokban 20 géppuskát zsákmányoltunk. *Operinghefontos vasuti gőcpontot és főhadtáp helységet, amely mintegy tizenkét kilométernyire fekszik Yperntől nyugati irányban, máris látható eredménnyel bombázni kezdtük.*

Az argonnei erdőségben Vienne le Sateautól észak-keletre a franciáknak egy éjjeli támadását visszavertük. *A Maas magaslatokon tegnap is további előnyöket vívtunk ki, noha a franciák újabb erősítéseket vontak a küzdelembe. Az ellenségnek*

combresi hadállásaink ellen intézett támadása meghiúsult.

Az aillyi erdőben egy heves támadást az ellenség nagy veszteségei mellett visszavertünk. Ettől keletre sem nyert az ellenség tért. *A Bois de Pretrében éjjeli szuronyharcban sikeresen előbbre haladtunk.*

A Hartmansveilerkopfon lévő hadállásunk ellen az ellenség tegnap este több ízben támadt. Valamennyi támadás kudarcot vallott.

Keleti hadszíntér.

Keleten a helyzet változatlan. (Min. eln. sajtóosztály.)

IRODALOM

Hajós József: A természetben Isten nyomain.

Esztergom, Buzárovics Gusztáv kiadása 474 lap. Ára 6 kor.

Nem ismeretlen névvel találkozunk e hatalmas kötet címlapján. 1910-ben már megjelent Hajós József egy munkája „A végtelen felé” címmel, melyet a budapesti egyetem hittudományi kara 1913-ban a Horváth-féle alaptól jutalomban részesített. E munkának egy része azon mű alapját is képezi, amennyiben a régi mű egy része talál itt bővebb kidolgozásra. A szerzőnek célja a természet gyönyörű világításban a nagy Alkotót bemutatni. Mintegy pótolni akarja némely ugynevezett természettudósok munkáinak hiányosságait, akik beszólnak a természet országába anélkül, hogy ez ország teremtője és fentartója előtt lerónak hódolatukat. Sok természettudós munkáinak magasabb szempontból való kiegészítése tehát ez a mű, mely a célszerűségi Isten érvet konkrét példákban mutatja be. De nemcsak ezt teszi, hanem a legnagyobb természettudósok szavaival ismerteti az igazi tudomány hódolatát a Teremtő előtt. E mellett hit vitázó jellegű is Hajós munkája, amennyiben éppen fönt vázolt jellege folytán szinte természet-szerűleg is győzelmes vitába bocsátkozik azokkal, akik megpróbálják a célszerűségi Isten érvet tagadásba venni.

Foglalkozik a szerző a természet egész világával. Az élettelen természet magaslatában és mélységeiben éppen úgy megtalálja a Teremtő gondolatait, mint az élő világ változatos alakjaiban és ezeknek a különböző létfeltételekhez való célszerű alkalmazkodásában. Az egészet bekoronázza az emberről szóló fejezet, mely természettudományos alapon mutatja ki, hogy a természet minden szépsége az emberben olvad össze, aki az után szellemi öntudata által lett a természet koronája. Az ekként levezetett alapelvekből önkénytelenül emelkedik ki a mű befejező része, a célszerűségi Isten érv kifejtése és meggyőző védelme.

Hajós József munkája nagy szolgálatot tesz korunkban. A hit vallásos álláspontot éppen azokkal a fegyverekkel védi meg diadalmasan, amelyekkel legtöbbször szokták támadni. Ervelése világos, meggyőző, stíluslanul lendületes, néha szinte a szokásos tudományos korlátokon messze túlszárnyalóan költői, kívánatos, hogy a munka minél több olvasóra találjon és minél szélesebb körben terjessze az igazság fényét.

Magyar Kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5 én és 20-án. Ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal:

Tanulmányok: Gondolatok a nőkérdés-

ról. Dr. Magyar Ferenc. — Oroszország és az ukránai kérdés. II. Tyszkiewicz Szaniszló S. J. — Rutén intelligencia? Szabó Jenő. Tárcs: Nonni és Manni. (Folytatás.) Jón Svensson S. J. Pajzs és kard: Levéliszakrénny 45. A „három nap és három éjjel”. Dr. Czilek Balázs — Szabadkőműves pszichológia. B. K. — Egy családapa. Szemlék és kritikák: Társadalomtudományi szemle. Burján Károly. — Könyvek: Kassák Lajos: Éposz Wágner maszkjában. Szalay László. — A magyar könyvtár háborús füzetek. —k. — B. A. Baker: Heimgefunden. Dr. Fekete Géza József. — A Keresztény N. — Színház. Vigszínház. Z. — Magyar Szinház. — Napló: Kik az állandó hadseregszállítók. B. — A nemzet hiénái és a progresszió. —r.

A Kis Pajtás legújabb számán a tavasz elevevénye, üdésége, gazdagsága érzik. Mintha künn járnánk a fakadó erdőben vagy a madárdalos réten. Szeretett ősz királyunk a gyermekekhez írt gyönyörű levele vezet be a számot. Ambróza Ferenc az elárvult magyar rónáról, Takács Erzsike a tavaszról írta hangulatos verset. Telek Antalné a kis cserkészről mond el egy mulatságos történetet. Kanizsai Ferenc a tolvaj Károlyka tanulságos esetét mondja el a hü Linka kutyával kapcsolatban végtelen finom lelki rajzzal. Gombos Albin az afrikai expedíció érdekfeszítő naplóját, G. Miklósy Ilona pedig gyönyörű leányregényét: Arva Rózsika történetét folytatja. Dr. Kovács Viktor a háború színes bőru harcokról küld tudósítást sok érdekes képpel. A kispajtások gazdag tartalma, sok tréfás apróság élénkíti a gazdag számot. Egész évi előfizetési díja csak négy korona. A kiadóhivatal (Budapest, VII. Damjanich u. 50.) kívánatra szívesen küld ingyen mutatványszámot.

Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) április 25-i száma a következő tartalommal jelent meg: Az asszony meg az otthon. Gineverné Györfi Ilona. — Ha visszajön. (Költmény.) Takács Edith. — A komtesz. (Elbeszélés.) Ifj. Gaál Mózes. — Sivatabban, őserdőben. (Regény.) Sienkiewicz-Bányai. — A Mosel és a Maas között. —s. — Egy kis rózsaszín papírosról. (Elbeszélés.) Lala. — Andante religioso. (Költmény.) Jánossi Benedek. — Kultura. — Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. A gazdag tartalmat az érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut. 15.-c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Religió. Hittudományi és Bölcseleti folyóirat. Megjelenik július és augusztus kivételével minden hónapban. Előfizetési ára 1 évre 12 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX. Mátyás-utca 18. szám. A legutóbb megjelent füzet tartalma a következő: Hol volt a paradicsom? Dr. Kmoskó Mihály. A valláspszichológia mint új tudományág. Dr. Wiedermann Károly. A házasság felbonthatatlansága és a házai egyezmény. Dr. Dolencz József. Irodalmi értesítő. Névtelen. Jézus. Dr. Trikal József. Hozzájárulás a „majomember”-ről való eszmecserehez. Hajós József. Dr. Scherman Egyed: A bucsu. Mátrai Győző. Jánosi Zoltán: Mi célból és kikkel szövetkezzenek a protestánsok? Richter Mátyás: A németprónai származású papok. Dr. Potyondy Imre. Vegyesek. Egyháztörténeti szakszemle. Dr. Sipos István. A 25 éves freiburgi katolikus egyetem. Lezsánszky József. Rovatok. Mindenféle.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától: 9339-915. szám.

Hirdetmény:

Az egészben vagy tulnyomó részben alumínium-nikkel, ólom, sárga vagy vörös réz és vörös fémekből készült használaton kívül álló ipari, mező és erdőgazdasági üzemi berendezések bejelentése tárgyában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a m. kir. ministerium 1337-915 M. E. számú rendelet értelmében, a kivételes időkre alkotott 1912. LXIII. t. c. t. kiegészítő 1914. L. t. c. 2 § a alapján felhívja mindazon ipari, mező és erdőgazdasági üzemek birtokosait, hogy a fenti anyagokból készült használaton kívül álló üzemi berendezéseket az alábbiak figyelembe tartásával az I. ső foku iparhatóságnál (Rendőrség földszint 11. sz.) jelentésük be az itt nyerhető és két példányban kiállítandó bejelentő lapok útján.

Bejelentés alá eső üzemi berendezések:

1. Gépek és készülékek (pároló, hűtő és főző készülékek, kazánok, kályhák, kazán sisakok, dobok, hengerek.)
2. Csővezetékek szerelvényeikkel.
3. Elektromos berendezések a vezetékkel együtt.
4. Pótalkatrészek.

A bejelentés alá eső tárgyakhoz tartoznak az említett berendezések olyan nagyobb-részei is amelyeket a többi részről könnyen el lehet választani.

Bejelentés alá csak azon vállalatok berendezései esnek, melyek üzemüket tartósan vagy véglegesen beszüntették, ideértve az időnyiszterien szünetelő üzemeket, amelyeket később folytatni kellene.

Olyan üzemszünetek, melyek az üzem fenntartása végett szükséges javítások vagy más ezen célt szolgáló munkálatok folytán állanak elő a bejelentési kötelezettségét nem állapítják meg.

Üzemben tartott telepeknél bejelentés alá esnek a tartósan használaton kívül álló egyes berendezések, továbbá a tartalékkészülékek és a pótalkatrészek.

Nem esnek bejelentés alá: bányászatok, vasutak, hajózási-üzemek, továbbá betegpoló, emberbaráti és tanintézetek berendezései, ezekről a honvédelmi miniszter külön intézkedik.

Be kell jelenteni akár vannak üzemben akár nem a kékfestő és nyomógépeknek, a tapéta valamint viaszkosvászongyáraknak, nyomóhengereket, továbbá a termelési adó alá eső pálinkafőző berendezéseit, ha egész vagy tulnyomó részben a fenti fémekből állanak.

Az olyan vállalatok birtokosai, amelyeknek üzemük április 19-én be van szüntetve, vállalatuknak berendezései 1915. május 5-ig kötelesek bejelenteni. A bejelentésben elő kell adni az üzem beszüntetése okát, kezdetét és valószínű tartamát.

A bejelentés általában a bejelentőkre nézve 1915. május 5-ig kötelező.

Az üzem április 20-án szüneteltetik be, vagy a berendezést ezen nap után tesszik használaton kívül, ezt a körülményt 8 nap alatt be kell jelenteni.

Ugyancsak nyolc nap alatt kell az üzem újbóli megindítását bejelenteni.

Az I-ső foku iparhatóságnak jogában áll a bejelentésre kötelezettek üzemi berendezéseit felülvizsgálni.

Aki a rendeletben foglaltakat nem tartja be, az 1914. L. t. c. 9 § a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 korona pénzbüntetéssel sújtatik.

Nagyvárad, 1915. április 25.

Rendőrfőkapitányság.

* Ingatlan eladás. Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-nyos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria elpögyár r.t.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

5420-915.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán a honvéd tüzér laktanya belső területén végzendő kavicsolási és köröskő burkoló munkák vállalatba adása céljából folyó évi április hó 29. napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

- a) Makadamszerű kavics burkolat készítése köröskőből.
- b) Rostaalj terítése körös kavicsból.
- c) Köröskő burkolat készítése.

A munkálatok a munka átadásakor azonnal megkezdendők és az összes munkák az első munkaszakas átadásától számítva legkésőbb három hónap alatt befejezendők.

Vállalkozó munkálatait a fővállalkozó előrehaladása arányában tartozik elkészíteni, az utolsó terület rész átadásától számított négy hét alatt azonban az összes hátralevő munkálatokat befejezni tartozik. Ehez képest a három havi befejezési határidő esetleg meg fog hosszabbítani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatait csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttség elnök kezéhez 1915. április hó 29. napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységárak megjelölése mellett tehető, abból a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatokra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések egy koronáért megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket, ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező. Az összes munkálatok csak egy fővállalatnak adatnak ki, miért is egyes munkanemekre tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon Kereskedelmi és Iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott áron tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915. április 12.

Komlóssy József,
tanácsnok, küld. elnöke.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
12645—1915. szám.

Hirdetmény

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 4612/915. eln. számú körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a folyó évi február hó 6-án 1597 eln. 20 b. 1915. szám alatt kelt rendeletével hadicélokra igénybe vettnek kijelentett anyagok közül az alumíniumból, antimonból, ólomból, vörös és sárga rézből, nikkelből, vörös fémből, ón és óntüzetekből meglevő készleteket ugyszintén ezeknek a fémeknek és ötvözeteknek kohóféltérmekek, ócska anyag, ipari hulladék egyéb hulladék és hamu alakjában meglevő készleteit legkésőbb a folyó évi április hó 28 ik napjáig kötelesek a birtokosok vagy azok akik készleteket más részére őrizetben tartanak az átvételi bizottsághoz beküldeni.

2. §. Azokat a készleteket a melyeket legkésőbb a folyó évi április hó 28 ik napjáig be kell küldeni, még a folyó évi március hó 29 ról 3820 eln. 20 b. 1915. szám alatt kelt rendelet 3. §-ban előírt nyilatkozat ellenében sem szabad másnak átengedni.

3. §. Az anyagokat megfelelően, fémenként lehetőleg külön mindazonáltal egybeesomagolva, a feladandó csomagok számának és súlyának a felvevő vasuti hivatal által történt megállapítása után az illetékes átvételi bizottság címére teherárúként kell feladni. A feladott anyagok neveit annak megjelölése mellett, hogy azok új vagy ócska anyagok-e, vagy pedig például, hogy rézforgácsról, vagy egyébbről van e szó, a szállító levélen fel kell tüntetni. A csomagolási és a szállítási költségeket a katonai igazgatás a feladónak megtéríti, ha a beküldött készletek hadicélokra alkalmatlannak találtnak a katonai igazgatás a visszaszállítás költségeit is viseli.

4. §. A birtokosok vagy azok, akik beküldendő készleteket más részére őrizetben tartanak, az anyagok feladásával egyidejűleg az elszállításra kerülő anyagokról egy jegyzéket kötelesek az illetékes átvételi bizottságnak megküldeni. A jegyzékben fel kell tüntetni a birtokost, esetleg az anyagok megőrzőjét, a közigazgatási járást és a helyet, ahol az anyagokat eddig tartották, a feladás helyét, a csomagolás nemét és a csomagokra alkalmazott jeleket, a csomagoknak a felvevő vasuti hivatal által megállapított számát és azok nyerssúlyát, az anyagok neveit és azok tiszta súlyát, a jegyzéket a feladónak alá kell írnia.

A jegyzék egy második példányát közvetlenül a központi fémrequisiciós bizottságnak kell megküldeni.

Ha oly anyagokról van szó, amelyek az átvételi bizottság helyén vagy annak közelében vannak és azért vasuton nem szállíthatók, akkor az 1. §-ban említett időpontig mindenképp a jegyzékeket kell beküldeni, amire az átvételi bizottság meghatározza és közli az elszállítás napját és az átadás helyét.

Ercsek, kohóféltérmekek, ipari hulladék és fémhamu tekintetében, a melyeknek fém-tartalma 20 % nál kevesebb hasonló eljárást kell követni, ha azokat a birtokos nem a saját üzemében dolgozza fel. (1. 6. §.)

5. §. Ha az átvételi bizottságnak elküldött készlet kisebb mint az amely február 7-én meg volt, akkor a beküldésre kötelezett tartozik a csökkenést a jegyzék megküldésével egyidejűleg a központi fémrequisiciós bizottsághoz intézendő beadványban igazolni.

Ha a kötelezett arra hivatkozik, hogy az anyagok a katonai igazgatás megbízásának teljesítésére használtattak fel, vagy azok erre a célra feltétlenül szükségesek, köteles azt a katonai hatóságot megjelölni amely a megbízást adta, továbbá a megbízás tárgyát, az annak teljesítéséhez felhasznált anyagok mennyiségét és a megbízás számát és keltét bejelenteni.

Ha a kötelezett arra hivatkozik, hogy: készletét vagy annak egy részét a kereskedelemügyi miniszter a folyó évi február hó 6 áról 1597 eln. 20 b. 1915. szám alatt kelt honvédelmi ministeri rendelet 5 §-a értelmében a birtokos rendelkezésére visszabocsátotta akkor tartozik a vonatkozó rendelet számát és keltét bejelenteni.

Az ily visszabocsátás iránt beadott, de még el nem intézett kérvények a vonatkozó anyagok beküldésének kötelezettség alól nem mentesítenek.

6. §. Nem kell beküldeni:

1. Kohóféltérmekeket, ócska anyagokat, hulladékot, ipari hulladékot és hamut, ha azokat a birtokos a saját üzemében vagy más belföldi üzemekben a saját céljaira nyers fémme dolgozza, illetőleg dolgoztatja fel.

2. Alumínium készleteket, a melyekre a vas és acélgyártó üzemek birtokosainak saját szükségletük fedezésére a folyó évi július hó végéig szükségük van.

3. Az igénybe vett fémek és ötvözetekből oly mennyiséget beleszámítva az ócska anyagokat és a hulladékokat a melyre a birtokosoknak javításokra és a saját üzemük fentartására a folyó évi július hó végéig szükségük van. Ez az utóbbi kivétel azonban csak abban az esetben áll fenn, ha ezek az anyagok az üzemi berendezések sajátossága szerint más anyagokkal nem pótolhatók.

Nagyvárad, 1915. április 26-án.

Eleméry Ferencz,
katonai ügyosztály tanácsnok.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 74684—1915 számú körrendelete értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a budapesti m. kir. állatorvosi főiskolában hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké leendő kiképzés céljából pályázók felvétele tárgyában kiadott pályázati hirdetmény szerint ezen főiskolába 5 egyévi önkéntessé még fel nem avatott pályázók vétetik fel a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza, II. em. 31. sz. szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthető. Nagyvárad, 1915. évi április hó 15 én. Eleméry Ferenc, katonai ügyosztály tanácsnok.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házában két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemet részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa. elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezsa-6 Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 73900—1915. számú körrendelete folytán közhírré teszem, hogy az 1897. évi XXIII. t.-c. értelmében szervezett magyar kir. honvéddadapród iskolában az 1915—16. tanév kezdetén betöltendő magán alapítványi és tandíj fizetéses helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény, mely szerint felvétel az 1915—16. tanévre egyelőre csak a pécsi honvéddadapród iskolába történik, s a felvételt növendékeknek a pécsi és nagyvárad hadapródiskolák között leendő felosztása csak a háboru befejezése után fog eszközöltetni, a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. emelet 31. számú szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthető. Nagyvárad, 1915. április 15. Eleméry Ferenc, katonai ügyosztály tanácsnok.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 73910—1915. sz. körrendelete értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a cs. és kir. hadapródiskolában magyar honos ifjak részére fönntartott és az 1915—16. tanév kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi, magán alapítványi és tandíj fizetéses helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény, melyben a felvételi feltételek, a megkívánt előtanulmányok, az 1915. évi július 12-ig okvetlenül beadandó folyamodványok benyújtása, felszerelése s a felvételi vizsgára vonatkozólag foglaltaknak, felvilágosító adatok a városi tanács katonai ügyosztályában (Városháza II. emelet 31. számú szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. — Egyben miután a honvédelmi miniszter ur idézett rendeletében felhívta a törvényhatóságot, hogy igyekezzenek társadalmi uton is odahatni, hogy a lovassági és tüzérségi hadapródiskolába való felvételre a magyar ifjak nagyobb számban pályázzanak, mert ezeknek a hadapródiskoláknak párhuzamos magyar osztályai csakis akkor állíthatók fel, ha azokba elegendő számú magyar ifju is jelentkezik, erre a körülményre az érdeklődő szülők figyelmét nyomatékosan felhívom. Nagyvárad, 1915. április 15. Eleméry Ferenc, katonai ügyosztály tanácsnok.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ma olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csellarok,

vilámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.